

Kostanay region akimat (city administration)» [5, URL]. After that the number increases significantly before reaching the highest rate in «Post-HC». However, it falls in the interval «End».

4. Conclusion

The present research dealt with using results of positional analysis of modern British and Kazakhstan press texts as guidelines for determination of peculiarities of stylistic devices usage in English mass media. This paper illustrated a fairly complete picture of positional features of expressive means used in the analyzed publications. It is immediately apparent that, usage of stylistic devices in both newspaper texts show different patterns. Having analyzed «The Guardian» and «Astana Times» newspapers texts, it can be concluded that, according to the positions, stylistic devices vary from one interval to another. «The Guardian» tends to use more expressive means in the interval «Beginning», whereas that for «Astana Times» is in the «Post-HC». This situation can be explained by diverse writing structure in given countries. As a consequence, the attractiveness of mass media texts is achieved through the usage of the stylistic devices and figures in different intervals of texts.

REFERENCES

1. Moskalchuk G.G. Structural organization and self-organization of the text: monograph [Text] / G.G. Moskalchuk; – Barnaul: publishing house of the Alt. state. University Press, 1998. – p. 240 .
2. Belousov K.I. Modeling the interaction of intra-textual spaces [Text] / K.I. Belousov // Quantitative Linguistics: studies and models: scientific-practical conf. / Ed. A.A. Polikarpov [etc.]; Novosibirsk. state. ped. Univ. – Novosibirsk: NSPU, 2005a. – p. 73 – 93.
3. Belousov K.I. Functional-ontological concept of shaping the text: dis. ... dr. phil. science / K.I. Belousov. – Orenburg, 2005. – p. 343.
4. <http://www.theguardian.com/>.
5. <http://astanatimes.com/>.

*Научный руководитель: Акынова Дамира Биржановна, Ph.D. доктор,
Евразийский национальный Университет им. Л.Н.Гумилева,
г. Астана, Казахстан.*

*Козловська Дар'я
(Вінниця, Україна)*

УДК 811.161.2'372.21

СТИЛІСТИЧНА ФУНКЦІЯ АНТРОПОЕТОНІМІВ У РОМАНІ ІРЕН РОЗДОБУДЬКО «ЯКБИ»

У статті висвітлено значення стилістичної функції антропоетонімосфери як однієї з основних та проаналізовано функціонування антропоетонімів у романі Ірен Роздобудько «Якби» у стилістичний площині.

Особові імена розглянуто як засіб стилетворення, описано їхні виражальні можливості, стилістичний потенціал. Наголошено, що виразниками інформаційно-стилістичного смислу виступають етимологія особового імені та його варіанти. Доведено, що авторкою обрані такі імена для персонажів, які розкривають визначні риси їхніх характерів, особливості поведінки, смаку тощо. Встановлено, що етимологія імен героїв абсолютно відповідає їхній індивідуальності. Наведено приклади цікавих промовистих прізвиськ персонажів, численних варіантів їхніх особових імен.

Ключові слова: стилістична функція, антропоетонімосфера, антропоетонім, етимологія імені, варіант імені, асоціативне поле імені, прізвисько, промовисте ім'я.

The importance of stylistic function of anthropoetonymosphere as one of the main is elucidated and the functioning of anthropoetonyms of Irene Rozdobudko's novel «If» in the stylistic plane is analyzed in the article. Personal names are considered as style creation devices, their expressive capabilities, stylistic potential are described. It's emphasized that personal name etymology and name options denote the informative and stylistic sense. It's proved that the authoress has selected such names for the characters which reveal the outstanding features of their tempers, peculiarities of behavior, of taste etc. It's established that etymology of the character's names perfectly suits their personality. Examples of interesting expressive character's nicknames, of numerous personal names' variants are given.

Key words: stylistic function, anthropoetonymosphere, anthropoetonym, name etymology, name option, name associative field, nickname, expressive name.

Стилістична функція антропоетонімосфери визнається однією з основних у витворенні образу персонажа літературно-художнього твору багатьма дослідниками-ономастами: Л.О. Белєєм, Ю.О. Карпенком, В.М. Галич, К.Б. Зайцевою, Т.Б. Гриценко, Н.Я. Бияк, Г.І. Шаповал, І.І. Льченко, Л.І. Дукою, А.І. Вегеш та ін. Саме важливість стилістичного аспекту антропоетонімів актуалізує необхідність його вивчення у сучасній українській літературній творчості, зокрема у жіночій прозі як досить солідному її пласті. За мету нашого дослідження ставимо спробу проаналізувати стилістичну роль антропоетонімії в романі Ірен Роздобудько «Якби».

Стилістична функція власного імені, хоча і є факультативною, на відміну від його облігаторних функцій, виконує дуже важливу виражальну роль у характеристиці персонажа. Екстралінгвальні асоціації викликаються у читача літературними конотаціями антропоетонімів, завдяки чому вимальовуються певні зовнішні та внутрішні портрети героїв. Прирошення стилістичних смислів призводить до маркованості антропоетоніма.

Згідно з Ю.О. Карпенком, диференційна функція антропоетонімів перестає бути головною у художній літературі, оскільки число персонажів та інших потенційних носіїв власних імен у творі обмежене, і на перший план виходить стилістична функція. Художня ономастика перш за все не розрізняє, а говорить; що саме і як вона говорить, ономасти розуміють по-різному, так

само як і літературознавці по-різному тлумачать той самий твір. Дослідник слушно зауважує, що виразниками інформаційно-стилістичного смислу зазвичай є етимологічне значення власного імені та варіативність іменування, а основним засобом вираження емоційно-стилістичної функції літературних власних імен є їхня фонетична, словотвірна форма, різні види невідповідності (імені та прізвища, імені й образу) тощо [4, с. 36-37].

Протагоністка роману Ірен Роздобудько «Якби», Вероніка Івченко, успішна в обивательському розумінні цього слова, адже вона зробила кар'єру, заміжня й матеріально забезпечена. Задля просування далі кар'єрними сходами їй потрібно подолати мовну ваду, яку спричинив стрес у дитинстві, куди вона повертається завдяки «машині часу». «Подорож» у минуле допомагає Вероніці переосмислити життя, своє і людське взагалі, перемогти себе, свої фобії, наважитися скоригувати лінію життя, аби вдруге не втратити справжнє кохання. Ця особиста життєва перемога Вероніки підтверджується її іменем, яке у перекладі з грецької буквально означає «та, що приносить перемогу» (від «*phero*» – несу і «*nikē*» – перемога) [2, с. 124].

Письмениця зуміла наділити своїх героїв такими іменами, що алюзують до особливостей їхньої поведінки, мислення, уподобань. Так, «дивній старій», «тенсіонерці «союзного значення», лікарці «четвертого управління» [5, с. 221], психотерапевту, яка порадила Вероніці свій метод повернення «в точку відліку початку хвороби» [5, с. 222], Ірен Роздобудько дає ім'я *Аделіна*. Це ім'я запозичене з німецької мови (*Adeline*); давньовісхонімецьке «*adal*» перекладається як «шляхетний, благородний» [2, с. 117]. Аделіна Паулівна вражала Вероніку «залізобетонним спокоєм» і незвичайною зовнішністю: «Старенька серйозно дивилася на мене з-під крис свого смішного капелюха. А я зі спазмом в серці позирала на її руки, на білий плетений комірець...»; «Ага, подумала я, ось пояснення її досить вишуканого, хоча й старомодного вбрання: партійна лікарка!» [5, с. 17-19]. Загадковість усього образу цієї жінки доповнюється плутаниною з іменем по батькові, яке, до речі, так само звучить вишукано завдяки відмінності від поширенішого *Павлівна* лише однією фонемою: «Стара повернулася. – Мене звуть Аделіна Паулівна... Я... подумала: цікаво, як звали її батька – Пауль, Паоло чи просто Павло?..» [5, с. 22].

Етимологія імені чоловіка Вероніки – *Мирослав* (слов'янське: від *мир-* (мирний, мир) і *слав-* (слава) [2, с. 78]) – цілком відповідає його характерові. Він завжди умів заспокоїти надто розтривожену дружину: «*Мирось знав, що робити в таких випадках: взяв моє лице в долоні, притис до себе: – Все, все, все. Заспокойся. Все, все... Він проговорив це десяток разів, аж доки моє дихання вирівнялось*» [5, с. 35].

Ірен Роздобудько неспроста обирає ім'я *Іван* для чоловіка, на якого Вероніка чекала усе життя. У словнику-довіднику «Власні імена людей» це ім'я тлумачиться так: «д.-євр.; ім'я *Yobhanan*, *Yehochanan* – Ягве (Бог) змилосердився, Ягве (Бог) помилював (буквально: Божа благодать; дар богів)» [2, с. 61]. Авторка обіграє етимологію імені цього персонажа; пишучи про нього, вона дуже часто вживає слово *дар*: «Він дав назву цьому відчуттю – дар любити»; «Ти навчив мене бачити цю величезну різницю: стосунки –

тривають, любов – живе. ... До любові неможливо звикнути! В цьому й полягає перевірка, що ти маєш – любов чи стосунки. Ти, саме ти, навчив мене цього. Але якби в тобі самому не було цього дару – нічого б не відбулося!» [5, с. 149-150]. Коли Вероніка знаходилася поруч із Іваном, на неї ненавчливо сходила Божа благодать: «...це відчуття виникло на рівні підсвідомості. І часом виринало спогадом приємності, затишку, спокою, зацікавленості, якогось незрозумілого щему в грудях»; « – Це неймовірно! ... Ти прийшла до мене... – Він обережно взяв моє обличчя в руки, повернув до себе, і мене освітло таким світлом, що я заплющила очі» [5, с. 147-148].

Суттєвим чинником стилістичної виразності імені виступає його асоціативне поле. Наприклад, мати Вероніки іменована *Лілею* – іменем, утвореним за назвою квітки; воно походить від латинського слова «*lilium*» – «лілія» [2, с. 153]. Таке ім'я підкреслює красу його володарки: «*Її мати – найвідоміша актриса в найкращому театрі! Вона дуже красива. Така гарна, що навіть дивитись боляче. ... Вона дійсно схожа на всі квіти одразу. І пахне конваліями...*» [5, с. 230]. Коли Вероніка, потрапивши у минуле, побачила свою молоду матір, та нагадала їй «*боттічеллієву Весну*». Виявилось, що друзі так і називали її – *Весною*: «...*Відірвалась ти, Весно, від народу! Я таки не помилилася – її дійсно називали Весною*» [5, с. 121].

У арсеналі Ірен Роздобудько не одне промовисте прізвище, їх кілька: сусіди малої Ніки *Нахал Нахалич* («*Звали цього старого Михайло Михайлович, але влучне прізвище приклеїлось до нього раз і назавжди*» [5, с. 136]); дядько *Ваня-«встань-з-диваня»*; *Петро-барахло, Петро-«брехло»*.

Авторка послуговується достатньою кількістю варіантів особових імен, уживаючи їх залежно від контексту, від власного ставлення до персонажа або ж від того, хто саме називає його тим чи іншим варіантом імені: *Вероніка, Ніка, Віра, Вірка, Вірочка; Вадик, Вадька; Зоя, Зойка; Іван, Іванко; Ліля, Ліл; Мирослав, Мирось, Миросик; Олег, Олежик, Олежка; Павло, Паши; Тамара, Тома, Томочка; Ярослав, Ярик*. Незаперечним є той факт, що серед усіх антропоетонімів саме особові імена вирізняються особливою чутливістю до стилістичних барв, що витікає з їхньої лексичної специфіки на мовному рівні, з можливості видозмінювати їх різними способами.

Проаналізувавши стилістичний аспект функціонування антропоетонімних одиниць у романі Ірен Роздобудько «*Якби*», можемо зробити висновки, що описані нами антропоетоніми є промовистими, оскільки несуть читачеві інформацію про персонажів. Письмениця демонструє вміння підбирати для героїв твору такі імена, за допомогою яких виокремлює в них риси, що влучно їх характеризують. Авторка використовує етимологічне значення імені в якості виразника інформаційно-стилістичного смислу, вільно оперує варіантами власних назв як яскравими стилістамими. Особові імена персонажів твору є виразним провідником авторських ідей, важливим компонентом у системі образотворчих засобів. Перспективним видається подальше дослідження стилістичних особливостей антропоетонімосфери у сучасній українській жіночій прозі.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бияк Н.Я. Особливості найменувань осіб в українській художній прозі та збереження їх функцій у німецькомовних перекладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10. 02. 01 «Українська мова» / Н.Я. Бияк. – Івано-Франківськ, 2004. – 19 с.
2. Власні імена людей: словник-довідник / [уклад. Л.Г. Скрипник, Н.П. Дзятківська]. – 3-тє вид., виправл. – К.: Наук. думка, 2005. – 335 с.
3. Галич В.М. Антропонімія Олеся Гончара: природа, еволюція, стилістика / Галич В.М. – Луганськ: Знання, 2002. – 212 с.
4. Карпенко Ю.А. Имя собственное в художественной литературе / Ю.А. Карпенко // Филологические науки. – 1986. – № 4. – С. 34 – 40.
5. Роздобудько І.В. Якби: [роман] / І. Роздобудько. – Х.: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2014. – 256 с.

*Куцин Оксана
(Львів, Україна)*

УДК 004:81'243

ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті розглянуто використання технічних засобів у процесі вивчення іноземної мови, як один із успішних методів при засвоєнні нових лексичних одиниць, розвитку комунікативних навичок, засвоєнні та контролі навчального матеріалу. Технічні засоби дозволяють демонструвати зразки мовної поведінки носіїв мови, моделювати комунікативні ситуації, у яких студенти мотивовано й усвідомлено реалізують свою потребу в спілкуванні, що є незамінним джерелом інформації для студента при вивченні іноземної мови, а також для викладача, метою якого є успішне викладання предмету.

Ключові слова: *технічні засоби, аудіювання, іноземна мова, лексичні одиниці, дидактичні матеріали, навчальна передача.*

The article deals with use of technology in learning foreign language as one of the most successful methods for learning new lexical units, development of communication skills, learning and controlling of educational material. Technical means allow us to demonstrate the samples of speech behaviour of native speakers, to simulate communicative situations in which students are motivated and consciously realize their need to communicate, which is an indispensable source of information for the student when learning a foreign language.

Key words: *hardware, listening, foreign language, lexical items, educational materials, training transmission.*

Сьогодні культуру суспільства не можливо увити без технічних засобів інформації. Найважливіше завдання, поставлене перед вищою школою – інтенсифікація навчально-виховного процесу. Інтенсифікація